N°.594. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

DINGSDAG 24 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **H. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegel regt daaronder begrepen.

Treurig is de indruk van de overijlde wijze, waarop de Eerste Kamer zoo belangrijke wetsontwerpen, als haar in de laatste dagen onderworpen waren, heeft afgehandeld. Het is niet enkel het *votum*, dat verwondering baart; maar ook de weinige moeite, die men zich scheen te geven om dat votum te regtvaardigen. Inderdaad, wanneer men de geschiedenis van de tegenwoordige Eerste Kamer nagaat, dan wordt het moeijelijk, zich eene verklaring te geven òf van haar vroeger, òf van haar tegenwoordig gedrag. Niet verhitigd door de godsdienstige opgewondenheid van April 1853 gelijk de Tweede Kamer, is de Eerste Kamer nog dezelfde, welke over de regerings-beginselen van 't Ministerie THORBECKE had te beslissen. Met dàt Ministerie was zij schier *unaniem* homogeen: zij drukte trouw het voetspoor van de toenmalige, overgroote meerderheid der Tweede Kamer. En wat zien wij *nu* gebeuren? In 1853 treedt een Ministerie op, dat *verklaart* in rigting te zijn »tegenovergesteld« aan het afgetredene; daarom ontbindt het — en 't was constitutionneel — de Tweede Kamer; want met eene beslissende meerderheid van de afgetreden rigting kon eene »tegenovergestelde rigting« niet regeren. Het bestaan der Eerste Kamer bleef onaangeroerd: dàt was inconstitutionneel; dàt was à priori eene miskenning van de zelfstandigheid en de waardigheid der Eerste Kamer; want 't scheen de meening van 't Ministerie DONKER-VAN-HALL uit te drukken, dat de Eerste Kamer kon geleid worden in eene rigting *à volonté*, dat zij wel zou *meêgaan* met *elk* regeringsstelsel, dat aan 't roer kwam; 't was, alsof men meende, dat de geheele Eerste Kamer uit anti-revolutionnairen bestond.

Wij moeten, tot ons leedwezen, bekennen, dat de feiten bewijzen, hoe juist het April-Ministerie heeft gezien, en hoe weinig de Eerste Kamer getracht heeft, zich in de oogen der Natie te releveren van den geringen dunk, dien dat Ministerie scheen goed te vinden van hare zelfstandigheid, van hare trouw aan beginselen op te vatten. Diezelfde Eerste Kamer toch, waarvan de groote meerderheid homogeen was met het Ministerie THORBECKE, die zich aansloot bij *die* meerderheid der toenmalige Kamer, waarmede het April-Ministerie teregt onderstelde, dat het niet zou *kunnen* regeren: is *nu* homogeen met eene rigting tegenovergesteld aan die, welke door haar gedurende eenige jaren was goedgekeurd en gehuldigd. Het is met het oog op deze zonderlinge houding, dat de *Echo Universel*, met groote juistheid, het vòlgende *dilemma* stelt: »De politiek van 't Ministerie THORBECKE was, gelijk zijne vijanden dit dikwerf genoeg insinuëerden, een gevaar voor de Kroon; en waarom heeft dan de Eerste Kamer, *dat bolwerk voor de Kroon*, tot den laatsten dag eene staatkunde *ondersteund*, die met de praerogatieven der Kroon onbestaanbaar was? Of die politiek was, gelijk zijne voorstanders beweerden, *veel heilzamer voor de belangen van het Koningschap dan de handelingen en gezegden der »tegenovergestelde rigting,«* en hoe is het dan, in dit geval, *mogelijk*, dat de Eerste Kamer even gemakkelijk de heterogene leerstellingen en beginselen van dat April-Ministerie *goedkeurt?«*

De Eerste Kamer zelve schijnt de scheeve positie in te zien, welke zij heeft ingenomen; want daaraan alléén kunnen wij het toeschrijven, dat, bijv., eene wet, zoo belangrijk als die regelende de ministeriële verantwoordelijk, voetstoots is aangenomen, zonder dat iemand het ondernam daarvan de gebreken, de gevaarlijke strekking en van de andere zijde, de nietsbeduidendheid uiteen te zetten. De Eerste Kamer scheen, door ontwijking van alle discussie, den aard van haar votum minder belangrijk te willen doen voorkomen, en niet te beseffen, dat juist de aanneming voetstoots van eene organieke wet, bestemd om de regten der Kroon en de regten der Natie voor aanranding te beveiligen, de vrees constateerde, die bestond, om in een onderzoek te treden van de grondslagen eener wet, die men wilde aannemen.

Door deze wijze van *stemmen*, zonder nauwkeurig onderzoek is het ons dan ook voorgekomen, dat de Eerste Kamer, bijv. met betrekking tot de wet op de ministeriële verantwoordelijkheid, heeft over het hoofd gezien, dat zij voornamelijk is ingesteld om te strekken tot bolwerk voor de Kroon. In art. 15 toch van het nu aangenomen wetsontwerp zien wij een bepaalde verkorting van een der praerogatieven, die bij de Grondwet aan den Koning zijn toegekend. Heeft de Eerste Kamer er niet op gelet omdat zij nog altijd in slaap was gewiegd door de koortsachtige April-gelofte: »*Wij* zullen den Koning in eere houden?« *Ons* komt het voor, dat, sedert April 1853, onderscheidene feiten hebben doen zien, dat men de toepassing van die *phrase à effet* wel wat nauwlettend behoorde na te gaan; en wanneer de Eerste Kamer art. 15 van 't genoemde ontwerp èn aan hare bijzondere roeping én aan de April-gelofte had getoetst: wij gelooven niet, dat ze dan zonder te spreken met bijkans eenparige stemmen 't ontwerp der minsteriële verantwoordelijkheld had goedgekeurd. Hoedanig is de inhoud van dat art. 15?

»Wanneer eene aanklagt tegen een der hoofden van de ministeriële departementen door de tweede kamer niet in overweging is genomen, kan, bij het opkomen van nieuwe bezwaren, de aanklagt hervat, in ieder geval, van Onzentwege de vervolging van den betrokken minister ter zake derzelfde feiten bevolen worden.

»Wanneer echter de aanklagt, na gedaan onderzoek en gehouden beraadslagingen, door de tweede kamer verworpen is, kan tegen den betrokken minister wegens dezelfde feiten, noch van Onzentwege nog van wege de kamer, op nieuw eenig onderzoek ingesteld of eene strafvervolging gelast worden.«

Wij stippen slechts vlugtig aan, dat dit artikel ons toeschijnt, in lijnregten strijd te zijn met erkende regtsbeginselen en dat het een onverdedigbaar privilegie voor den Minister daarstelt. Het onderzoek der Kamer is een *voorloopig onderzoek*; en wanneer de Minister van Justitie het art. heeft verdedigd, door te zeggen dat het berust op den regtsregel, »*non bis in idem*«, dan heeft hij art. 218 van het Wetboek van Strafvordering, dat van de *eind*-uitspraak spreekt, verward met art. 167 die het *voorloopig onderzoek* geldt, en hier alléén van toepassing had behooren te zijn. Het gevolg is dan ook, dat bij het ontstaan van *nieuwe bezwaren* de particulier *wel*, de minister *niet* zal kunnen vervolgd worden. De misdadige minister, die van eene slaafsche Kamer verwerping van eene tegen hem gerigte aanklagt heeft verworven, zal *voor altijd* buiten het bereik der wetten zijn, ook dàn wanneer de Natie, tot het besef harer pligten gekomen, andere vertegenwoordigers kiest en deze rekenschap van 't geen misdaan is, zouden willen vragen. Welke nieuwe bezwaren er ook aan den dag mogen komen, hoe het ook blijke, dat de verwerping der aanklagt is geweest onregtmatig en valsch: art. 15 geeft den Minister, die welligt het Land in 't ongeluk heeft gestort, een *privilegie* en het votum, door eene gedienstige Vertegenwoordiging uitgebragt, beveiligt hem tegen den wrekenden arm der geregtigheid.

Maar met het oog op de bijzondere roeping der Eerste Kamer, strekken onze bezwaren tegen de aanneming door die Kamer van dat art. 15 verder. Wij zien daarin eene verkorting der regten van de Kroon; want door dat art. wordt ook aan den Koning het regt benomen, hem door de Grondwet toegekend. Dat bezwaar is zeer duidelijk uiteengezet in de *Provinciale Zeeuwsche en Middelburgsche Stads-Courant*, weshalve wij gaarne de woorden van dat blad tot de onze maken.

Art. 159 der grondwet zegt: »De hoofden der ministeriele departementen staan wegens ambtsmisdrijven ter vervolging, hetzij van koningswege, hetzij van wege de tweede kamer, teregt voor den hoogen raad.«

Aan den koning komt dus evenzeer het regt toe, om den opzettelijk misdadigen minister te vervolgen, als aan de tweede kamer.

De woorden *hetzij - hetzij*, geven alleen te kennen, dat koning en kamer niet *gelijktijdig* kunnen vervolgen. Heeft de eene grondwettige magt eens vervolging ingesteld: vervolging van de andere zijde zoude alsdan eene overtolligheid zijn.

Maar zoolang de kamer niet vervolgt, moet des konings regt tot vervolging ongeschonden blijven.

En nu zegt de minister, als de *kamer* weigert te vervolgen, dan ontzeg ik dat regt aan den *koning*. Bij gevolg, zoo de kamer geweigerd heeft, de koning haar ontbindt en eene kamer verkrijgt, bij welke de aanklagt met goed gevolg zou kunnen worden vernieuwd, dan kan dit Z. M. niet baten; want de wet op de ministeriele verantwoordelijkheid heeft aan den koning zijne grondwettige bevoegdheid ontroofd!

Dat is geredeneerd *buiten* de grondwet en *tegen* de grondwet.

Dat is beperking van het koninklijk *prerogatief*.

En toch had men in het Aprils-programma van 1853 zoo plegtig beloofd den koning meer in eere te houden, dan het vorig ministerie deed!

Op nieuw geeft het ministerie derhalve een bewijs, dat woorden en daden wel eens in strijd kunnen zijn.

En de tweede kamer neemt gretig aan wat haar door de regering wordt voorgelegd!

Maar ook de EERSTE kamer der staten-generaal is geroepen om te handhaven de regten van het Nederl. volk, de regten der volksvertegenwoordiging en ook de prerogatieven der Kroon. Zij heeft dat, naar ONS inzien, NIET gedaan, maar zoo wel *deze* wet, als die op *vereeniging en vergadering*, den 20 dezer aangenomen in OVERIJLING!

Wanneer wij zien, dat de Eerste Kamer *op die wijze* de praerogativen der Kroon in bescherming neemt; dat zij met *elke* Regering meêgaande, door hare tegenwoordige beslissingen die van een vorig tijdvak verloochent, moet dan niet onwillekeurig de vraag rijzen: waartoe dan eigenlijk de Eerste Kamer dient?

Wanneer zij, gelijk in 1853, vergeet dat zij is een dam tegen de hartstogtelijkheid der Tweede Kamer en integendeel *goedkeurt*, wat die hartstogt heilloos heeft in 't leven geroepen; wanneer zij, onveranderd, even krachtige ondersteuning schenkt aan opvolgende ministeriën, wier beginselen vierkant met elkander in strijd zijn; wanneer zij, welligt vertrouwende op een klinkende spreuk, die de *machine de guerre* der beweging is geweest, minder nauwlettend toeziet waar 't geldt de regten der Kroon en de waarborgen der Natie, dan vragen wij: wat nut heeft de Kroon, wat nut heeft de Natie van de altoos kostbare instelling der Eerste Kamer?

In 1848 was die instelling in groot discrediet geraakt; wat zij gedurende eene reeks van jaren verrigt had, pleitte niet voor haar behoud; men was tot de overtuiging geraakt, dat zij gelijk ze *toen* was zamengesteld, geen waarborg hoegenaamd opleverde. Van de nieuwe zamenstelling en van het licht der openbaarheid, dat haar voortaan zou beschijnen, verwachtte men goede uitkomsten; in den eersten tijd werd die verwachting niet teleur gesteld, en zelfs zij, die destijds zich tegen het behoud der instelling verklaarden, vonden aanleiding, dat behoud niet al te zeer te betreuren. Maar de adem der April-beweging schijnt met eene doodelijke werking over de levenskracht der Eerste Kamer te zijn heengegaan; zij schijnt te zijn teruggevallen tot den toestand van halfslachtigheid, van dommeligheid en zwakheid, waarin ze vóór 1848 haar kwijnend leven voortsleepte, en met regt, nadat wij de Eerste Kamer zoo negatief en zoo inconsequent zien handelen, rijst alomme de vraag: »Waartoe dient de Eerste Kamer?«

Wij zeggen het den *Echo Universel* gaarne na: »Het is welligt niet onbelangrijk, om den vijanden onzer constitutionnele hervormingen aan te toonen, dat, wanneer hunne hoop op eene nieuwe grondwets-herziening verwezentlijkt werd, er een aanzienlijk deel van het Nederlandsche volk zijn zou, dat, voldaan over de gelukkige werking der grondwettige instellingen, *op zijne beurt* hervormingen zou eischen, maar hervormingen in vooruitgaanden zin, die de reactionnaire bedoelingen der overwonnenen van 1848 zouden vernietigen.«

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Eene depêche uit Weenen meldt, *dat de twaalfde zitting der conferentien eergister gehouden, tot geen doel heeft*

geleid. Lord John Russell en de heer Drouyn de Lhuys hebben zich van de conferentien verwijderd. DE OFFICIËLE VERGADERINGEN DER CONFERENTIEN ZIJN GESCHORST.

Deze twaalfde conferentie duurde vier en een half uur.

Het gerucht, dat de Keizer der Franschen zich naar Weenen zou begeven wint al meer en meer veld.

Zaturdag jl. zijn HH. MM. de Keizer en de Keizerin van Dover naar Calais vertrokken, te midden van luide afscheidsgroeten eener talrijke menigte bij dat vertrek aanwezig.

De Fransche *Moniteur* meldde gister, dat de Keizer en de Keizerin Zaturdag des namiddags ten drie en een half ure te Boulogne zijn aangekomen.

De Engelsche vloot, ter reede van Dover vereenigd, begroette HH. KK. MM. met alle kanonnen.

Gister heeft de Keizer te Boulogne eene revue over de troepen gehouden.

Gister avond ten zeven en een half ure werd Z. M. te Parijs terug verwacht.

Uit Marseille wordt, onder dagteekening van 24 April gemeld:

De *Oseris* is dezen nacht binnen onze haven gekomen, berigten uit Konstantinopel van 12 April medebrengende.

Men had in deze hoofdstad berigten uit Kamiesch van den 10den ontvangen.

Het bombardement duurde zonder ophouden voort. De hoofdaanval was gerigt tegen het bastion du Mat en het hoofd-bastion.

De meeste der schietgaten waren vernield, en verscheidene Russische kanonnen van het affuit geligt.

Drie honderd stukken Fransch geschut bulderden aan dezen kant.

De toren van Malakoff was zwakker aangetast.

De Engelsche stukken waren tegen Karabelnaja gerigt. De kazernen, in deze wijk gelegen, waren door de kogels doorboord.

Het weder was zeer ongunstig; het regende en waaide te gelijkertijd. Het terrein, geheel doorweekt, maakte de manoeuvres uiterst moeijelijk.

De Russen antwoordden langzaam.

Hunne verliezen waren veel aanzienlijker dan die der geallieërden.

Te Smyrna en te Konstantinopel heeft zich den 11den April eene aardbeving doen gevoelen.

De *Courrier de Lyon*, Zaturdag avond ten zeven ure in de haven van Marseille aangekomen, deelt nieuwe bijzonderheden omtrent het bombardement mede.

Men zegt, dat een Russisch kruidmagazijn zou zijn gesprongen en dat een half uur na de opening van het vuur drie Russische batterijen reeds uitgevuurd waren.

Aan den anderen kant zou de acht-en-twintigste Fransche batterij vernield en haar kapitein gedood zijn.

Ofschoon het vuur hoofdzakelijk gerigt was tegen het bastion du Mat, had de toren van Malakoff niettemin veel schade geleden.

Het vuur van den vijand werd meer onderhouden aan den kant van het bastion du Mat dan aan de zijde van het quarantaine fort, waar het zeer zwak was.

Een hevige wind deed de rook naar den kant van Sebastopol overslaan en belemmerde de Russen in het met juistheid mikken.

Eene Egyptische divisie, den 9en met Omer-Pacha aan het hoofd-kwartier aangekomen, was gekampeerd op de hoogten van Kusatsch. De eskaders der geallieerden lagen ter reede, het oog gevestigd houdende op de haven en gereed om behulpzaam te zijn bij den aanval.

De gendarmerie der keizerlijke garde is Zaturdag te Marseille aangekomen, waar zij zich moet inschepen.

De vice-koning van Egypte heeft den heer Leseps uitgenoodigd om eene tweede reis naar Konstantinopel te ondernemen, en om zijne verzoeken bij de Ottomannische regering te hernieuwen. Hij heeft zelfs, zegt men, aan den Sultan eene eigenhandigen brief geschreven om dezen de noodzakelijkheid aan te toonen der voorgenomene onderneming en hoezeer zij eene der rijkste provincien van het keizerrijk in bloei zal doen toenemen.

De kanselier der schatkist heeft aan het Lagerhuis in de zitting van Vrijdag de begrooting aangeboden voor het dienstjaar, dat thans een aanvang neemt.

De vermoedelijke ontvangsten zijn gesteld op eene som van 63,339,000 ponden sterling; de te voorziene uitgaven bedragen slechts 80,899,56 ponden, van welke som het beheer van het leger, de marine en de artillerie alleen meer dan 43 millioen ponden verzwelgen. Het deficit, daaronder begrepen vier millioen voor onvoorziene uitgaven, bedraagt de ronde som van 23 millioen ponden. Om dat deficit te dekken, stelt de kanselier voor, om, afgescheiden der leening van 16 millioen, de belasting op thee, koffij, suiker, schotschen sterken drank en Ierlandsche whiskey, te vermeerderen. Het bedrag der income tax zal met 1 pct. vermeerderd en een zegel van een penny gelegd worden op de bons, welke afgegeven worden door bankiers binnen een rayon van 15 mijlen van Londen. De regering zal bovendien gemagtigd zijn, om voor 3 mill. bons der schatkist uit te geven. Na het sluiten van den vrede zal telken jare een millioen der aldus gecreëerde schuld afbetaald worden.

De heer Gladstone heeft deze voorstellen bestreden; maar ofschoon zijne beschouwingen, welke hoofdzakelijk ten doel hadden, zich later vrijheid voor te behouden in het uitbrengen zijner stem, met bijval door de Kamer werden ontvangen, heeft deze laatste niettemin de voorstellen van den kanselier der schatkist in committé aangenomen, waaromtrent hem een rapport zal worden gedaan.

De Spaansche Cortes hebben, zonder eenig incident, in hare zitting van den 20sten de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp betrekkelijk den verkoop van geestelijke en nationale goederen.

Na de aanneming van art. 1, bevattende het beginsel der wet, en zulks met eene zeer groote meerderheid kon er geen sprake meer zijn van ernstige discussie. De artt. 2 en 3 werden in de zitting van den 20sten aangenomen.

Men zal zich herinneren, dat de Spaansche Cortes, eenigen tijd geleden, eene wet hebben aangenomen, waarbij het parlementair mandaat onvereenigbaar verklaard wordt met sommige openbare bedieningen. Die wet werd na hare aanneming niet afgekondigd, daar het ministerie geen besluit genomen had, ten aanzien der vraag, of zij aan de Koninklijke goedkeuring moest worden onderworpen of wel dat eene stemming der vergadering voldoende was om aan die wet uitvoering te geven. Eene depêche uit Madrid meldt, dat de regering zich voor de eerste partij verklaard heeft en dat de wet na de Koninklijke goedkeuring ontvangen te hebben, onmiddellijk zal worden afgekondigd.

De stoomboot *Solent* is te Southampton aangekomen, berigten uit Plata tot 7 Maart aanbrengende.

Montevideo was rustig. De zitting der wetgevende vergadering werd den 15 Februarij geopend door een boodschap van den president Flores, die zich gelukkig achtte, dat hij zoowel binnen- als buitenlands den vrede heeft mogen herstellen, en hij de aandacht van de leden der Wetgevende Magt vestigt op de noodzakelijkheid om door bezuiniging genezing aan te brengen in den betreurenswaardigen staat van 's lands finantien.

Ofschoon de regering in beide Kamers de meerderheid heeft, vertoonde er zich niettemin eene levendige oppositie ter zake van eenige door de Wetgevende Magt genomen maatregelen tegen de pers, en de President Flores gaf openlijk het voornemen te kennen om zijne waardigheid neder te leggen. Op aandrang van verschillende staatkundige vrienden, is hij echter van dit besluit terug gekomen en bij het vertrek der paketboot werd gemeld, dat hij zijne functien zou nederleggen in handen van den heer Bastamente, president van den senaat, ten einde eenige maanden rust te nemen.

Te Buenos-Ayres had het binnenkomen van een Braziliaansch eskader in de wateren van Plata de regering zeer bezig gehouden, en tot wisseling van onderscheidene nota's met den minister van Brazilie aanleiding gegeven. De verklaringen door dezen laatsten gegeven, welke voor de vredelievende bedoelingen van het Zuid-Amerikaansche rijk getuigen, werden met bijval ontvangen.

De berigten van dit eskader loopen tot den 15 Februarij. Het was toen te Corrientes in de wateren van Parama en de bevolking heeft het juist zeer goed ontvangen, omdat de regering van Corrientes op zeer slechten voet is met den President Lopes. Het eskader moest zich den anderen dag bevinden op een punt, genaamd *Tres Boccas*, waar het gebied van Paraguay een aanvang neemt.

Men verwachtte te Rio Janeiro binnen weinige dagen den uitslag der onderhandelingen met de regering van Paraguay, waarmede de kommandant van het eskader belast is, en men schrijft ten aanzien van dit punt, dat er alle hoop op minnelijke schikking bestaat.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Aan de Tweede Kamer zijn aangeboden twee wetsontwerpen, die strekken, het *eene* tot wijziging der wet van den 28 Augustus 1851 (*Stbl.* n°. 128), regelende de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren bij de landmagt; en het *andere* tot wijziging der wetten van den 28 Augustus 1851 (*Stbl.* n°. 129) en van den 9 December 1851 (*Stbl.* n°. 151), regelende de pensioenen bij de landmagt.

Het *eerste* wetsontwerp is van den volgenden inhoud:

Art. 1 De wet van den 28sten Augustus 1851 (*Stbl.* no. 128) wordt gewijzigd in voege als bij de volgende paragraphen is aangewezen.

§ *a.* Art. 1 wordt gelezen als volgt:

„In tijd van vrede moet de officier om tot den rang van kapitein te kunnen worden bevorderd, ten minste acht jaren in den rang van luitenant (tweeden en eersten) hebben gediend.

De kapitein moet ten minste vier en de majoor en de officier van iedere hoogeren rang ten minste twee jaren in zijnen rang hebben gediend, alvorens tot bevordering in aanmerking te kunnen komen.

Deze bepaling geldt ook voor zoodanige militaire personen, wier betrekkingen, uit hoofde van den aard hunner diensten bij de militaire administratie en bij de geneeskundige dienst, door ons aan officiersrangen zijn gelijkgesteld."

§ *b.* Art. 3. wordt gelezen als volgt:

„In tijd van oorlog wordt, om tot bevordering in aanmerking te kunnen komen, geen bepaalde diensttijd in den vorigen rang vereischt."

§ *c.* Art. 15 wordt gelezen als volgt:

„Wij behouden Ons voor om bij den generalen staf en bij het wapen der maréchaussée, ter vervulling van openvallende plaatsen in de onderscheidene rangen, zoodanige officieren van andere corpsen over te plaatsen, welke voor die speciale diensten eene bijzondere geschiktheid bezitten; terwijl daarentegen ook officieren van den generalen staf en van het wapen der maréchaussée bij de verschillende corpsen van het leger kunnen worden geplaatst.

Evenzeer behouden wij Ons voor om in bijzondere gevallen, wanneer de behoefte of de belangen van de dienst dit vorderen, 2de luitenants van het eene wapen bij het andere, zoomede van het corps mariniers bij de landmagt en omgekeerd, over te plaatsen."

§ *d.* Art. 16 wordt gelezen als volgt:

„In de openvallende plaatsen bij den provincialen en plaatselijken staf van magazijnmeesters der artillerie, officier zijnde, van administrateurs van kleeding en wapening en van directeurs der militaire hospitalen, wordt, zonder de bevordering daarbij uit te sluiten, in den regel voorzien door overplaatsing van officieren uit het leger.

§ *e.* Art. 17 wordt gelezen als volgt:

„Onverminderd de bepalingen, voorkomende in art. 8, kunnen de officieren van den provincialen en plaatselijken staf, benevens de magazijnmeesters der artillerie, officier zijnde, de administrateurs van kleeding en wapening en de directeurs der militaire hospitalen, tot eene rangsverhooging in aanmerking worden gebragt, wanneer de met hen naar ouderdom in rang gelijkstaande officier van het wapen, waaruit zij herkomstig zijn, volgens ouderdom in rang, tot eenen hoogeren rang mogt zijn bevorderd, en wel tot en met dien, welke voor de organisatie van gemelde staven of van de magazijnmeesters, of van de administrateurs van kleeding en wapening, of van de directeurs der militaire hospitalen, is aangenomen."

§ *f.* Art. 18 wordt gelezen als volgt:

„In de vervulling der openvallende plaatsen bij het corps militaire intendanten wordt, behalve door bevordering, ook voorzien door overplaatsing van officieren, behoorende tot het verder personeel van de militaire administratie, en in enkele gevallen door officieren van andere corpsen; omgekeerd kunnen leden van het corps militaire intendanten bij het verder personeel der militaire administratie overgaan."

§ *g.* Art. 28 wordt gelezen als volgt:

„Het ontslag, behalve, op eigen verzoek en in het geval bij punt 7 van het vorig artikel bedoeld, kan niet plaats hebben dan op advies van eenen raad van onderzoek.

Van het uitgebragte advies wordt door ons niet afgeweken, dan ten gunste van den officier, over wien het onderzoek heeft plaats gehad."

Art. 2. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

De redenen, die tot de voorgedragen wijzigingen aanleiding hebben gegeven, worden, in de Memorie van Toelichting, o. a. aldus omschreven.

Art. 1, § § *a* en *b.* De ondervinding heeft bewezen, dat, zelfs in gewone tijden van vrede, het geval zich kan voordoen dat een officier (hier was het een hoofdofficier) tot bevordering in aanmerking zou hebben kunnen komen, die niet alleen niet den voor vredestijd gevorderden tijd van twee jaren, maar zelfs naauwelijks de voor oorlogtijd voorgeschreven helft van dien termijn in zijnen vorigen rang had gediend. Is dit reeds in vredestijd mogelijk, hoeveel te meer zal dat in oorlogstijd kunnen voorkomen. Het is waar, art. 3 der wet geeft de bevoegdheid om in de daar aangehaalde gevallen zelfs van een termijn van één jaar dienst af te wijken, doch die gevallen behooren tot de uitzonderingen, en zij kunnen bovendien niet eerder dan nadat er werkelijk oorlog wordt gevoerd, nadat men om zoo te zeggen met den vijand slaags is geweest, worden toegepast.

Het ligt echter in den aard der zaak dat de Regering reeds vroeger bij het uitbreken van eenen oorlog de middelen in de hand behoort te hebben om, in ieder geval naar behooren in de vacaturen bij het leger te voorzien. Met het oog op de eerste alinea van art. 56, in verband met art. 178 der Grondwet, moet de Koning ten deze naar zijne inzigten kunnen handelen.

Er behoeft hier ook geene beduchtheid te bestaan dat eene uitgestrekte bevoegdheid tot misbruik of willekeur zou kunnen leiden, daar de Regering, als ten deze verantwoordelijk, in de eerste plaats er belang bij heeft om de in oorlogstijd of bij dreigend oorlogsgevaar openvallende plaatsen door geschikte en bekwame personen te vervullen.

De Regering heeft dus niet geaarzeld voor te stellen om de 2de alinea in art. 1 der wet te doen wegvallen, en art. 3 te doen vervangen door een nieuw art. 3, als in het wets-ontwerp bij § *b* is aangeduid, in welke algemeene bepaling de bijzondere bepaling op gevallen van het oude art. 3 van zelf ligt opgesloten.

Art. 1. § *c.* De ondervinding heeft de noodzakelijkheid aangetoond, dat de bevoegdheid, welke bij art. 15 der wet tot het verplaatsen van officieren aan den Koning wordt gegeven, zich niet tot de daar aangehaalde wapens bepale, maar in bijzondere gevallen zich tot alle wapens uitstrekke.

Immers doet zich op dit oogenblik het geval voor, dat er bij het wapen der artillerie een aanzienlijk getal 2de luitenants-plaatsen onvervuld zijn, waarin, bij gebrek voor het tegenwoordige aan geschikte stof, niet spoedig door bevordering zal kunnen worden voorzien.

Bij het wapen der infanterie, waarbij de grondstof tot aanvulling der officiers-rangen veel meer voorhanden is, bevinden zich verscheidene 2de luitenants, die, als hunne opleiding aan de Koninklijke Academie voor de zee- en landmagt hebbende genoten, bij eenige studie al spoedig als bruikbare artillerie-officieren zouden kunnen optreden, en die niets liever wenschen dan om bij de artillerie over te gaan, doch aan wier verlangen, uit hoofde van de bepalingen der wet, thans niet kan worden voldaan, hoezeer hunne verplaatsing ook met het belang der dienst zoude strooken.

Ten einde nu in dit werkelijk bestaand ongerief te voorzien, heeft de Regering gemeend, achter art. 15, eene aanvulling of bijvoeging te moeten voorstellen als in het wetsontwerp wordt gelezen; zijnde het verder met het oog op de algemeene belangen van de dienst wenschelijk voorgekomen, dat die bepaling ook tot het corps mariniers worde uitgestrekt.

Art. 1. § *d*. De alhier voorgedragen bijvoeging van de woorden »officier zijnde« achter de woorden »magazijnmeesters der artillerie«, staat in verband en is een gevolg van het voornemen der Regering om eene nieuwe categorie van magazijnmeesters der artillerie in te stellen, in den graad van onder-officier, en op wie de hier bedoelde wetsbepaling derhalve niet van toepassing kan wezen.

Art. 1. § *e*. Hier geldt dezelfde aanmerking als voor § *d* in het midden is gebragt.

Art. 1. § *f*. Ook dit artikel behoeft in verband met de bestaande organisatie der militaire administratie eenige geringe wijziging.

De geest der wet is, zoo als uit de nieuwe redactie genoegzaam blijkt, geheel onveranderd gebleven.

Art. 1. § g. Tijdens de discussien in de Tweede Kamer der Staten-Gennraal nopens art. 27 der wet, is, ten gevolge van een amendement, eene 7de paragraaph in dat artikel gebragt. houdende dat een officier kan worden ontslagen, ook wegens het aangaan van een huwelijk, zonder toestemming des Konings.

Der Regering ontbreken echter strikt genomen de middelen om, mogt dit onverhoopt noodig wezen, de bepaling dier paragraaph ter executie te leggen.

Immers art. 28 bepaalt dat het ontslag, behalve dat op eigen verzoek, niet kan plaats hebben dan op advies van een raad van onderzoek; terwijl volgens art. 31 der wet weder geen officier voor dusdanigen raad kan worden getrokken dan die in de termen valt van § 2 tot en met § 6 van art. 27.

De bepaling van § 7 van art. 27 is derhalve, zoo als de zaak thans ligt, eigenlijk eene doode letter. De beslissing of beantwoording der vraag, of een officier, die een huwelijk heeft aangegaan, dit gedaan heeft zonder toestemming des Konings, is zoo eenvoudig en duidelijk, dat daartoe de altijd omslagtige medewerking van een raad van onderzoek gerustelijk kan worden gemist.

Men heeft dus gemeend, in art. 28 eene geringe bijvoeging of wijziging te kunnen voorstellen, waardoor de zaak behoorlijk zal worden geregeld.

Het tweede wetsontwerp, houdende wijziging van de wetten van 28 Aug. 1851 en 9 Dec. 1851 is, wat de tekst betreft, uitvoeriger dan het eerste en evenwel eenvoudiger van aard: het betreft wijziging in de regeling van het pensioen. Welk stelsel de regering daarbij heeft aangenomen, blijkt uit de volgende beschouwing, aan de Mem. v. Toelichting ontleend.

Vroeger, bij gelegenheid van het onderzoek door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het Xde hoofdstuk der begrooting van Staats-uitgaven voor het dienstjaar 1853, werd door gemelde Kamer, onder andere, de opmerking gemaakt, dat het hooge cijfer der militaire pensioenen, sedert het in werking brengen der wetten van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsbladen* n°. 128 en 129), aanzienlijk was geklommen.

De Regering, die opmerking toestemmend beantwoordende, heeft destijds daaromtrent in het midden gebragt, dat dit hooge bedrag niet alleen en voornamelijk in het pensioneren van de hoofd- en verdere officieren moest gezocht worden, maar dat het ook werd veroorzaakt doordien aan een groot aantal onderofficieren en soldaten op hunne aanvragen het pensioen was verleend, en wel op grond van langdurige dienst, welke bij een amendement op dertig jaren dienst met vijftig jaren ouderdom is bepaald, tegen de voordragt der Regering, waarbij een diensttijd van veertig jaren, zoo als van ouds, met vijf en vijftigjarigen ouderdom was voorgesteld.

De mededeeling van deze laatste bijzonderheid gaf aan sommige leden der Tweede Kamer aanleiding tot het uiten van het verlangen, dat de Regering in overweging zou nemen om in dit opzigt op de gedane stappen terug te keeren en het erlangen van regt op pensioen voor de onderofficieren en soldaten weder afhankelijk te stellen van veertigjarige dienst met *vijf- en vijftig*jarigen ouderdom.

De Regering heeft gemeend dezen wenk niet te mogen verwaarloozen... onachtzamen.

Zoo als vroeger is opgemerkt, dagteekende de bepaling dat zoowel de militair van minderen rang als de officier om pensioen, eeniglijk ter zake van langdurige dienst, te kunnen verkrijgen, *veertig* jaren in dienst van den Staat moest hebben vervuld, reeds van de oprigting van het Nederlandsche leger, en zijn er dan ook in dat leger steeds een groot aantal militairen gevonden, welke dien termijn van dienst hebben bereikt.

Nevens deze bepalingen bestonden er intusschen andere, waardoor de militair gewaarborgd werd, dat, indien hij vroeger, ter zake van verwonding, verminking of ligchaamsgebreken, voor de dienst ongeschikt werd, van rijkswege in zijn lot zou worden voorzien.

De werking van eene en andere bepaling proefondervindelijk goed bevonden zijnde, bestond er dan ook geene aanleiding om, toen de Regering in 1851 een voorstel van wet tot regeling der militaire pensioenen indiende, in hoofdzaken af te wijken van hetgeen bestond, en werd alzoo aan de bepaling, dat de militair om het pensioen ter zake van langdurige dienst te kunnen verkrijgen, 40 jaren moest hebben gediend, zoowel voor den onderofficier en soldaat als voor den officier, de voorwaarde gehecht, dat hij tevens den ouderdom van 55 jaren moest hebben verkregen, een leeftijd, die toch, blijkens de ondervinding, gewoonlijk na volbragte 40jarige dienst bereikt was.

Daar de ondervinding intusschen van eene andere zijde geleerd had, dat het bedrag der pensioenen, beschouwd als middel van levensonderhoud en als billijke belooning voor bewezene diensten, inzonderheid voor de luitenants, en onderofficieren te gering was, stelde de Regering het zich ten pligt, bij de regeling der pensioenen door de wet hierin verbetering aan te brengen.

Bij het voorstellen nu van het tarief op den voet zoo als het vervolgens door de wet is vastgesteld, heeft de Regering bij het behartigen van de belangen der subalterne officieren, evenzeer die der militairen van minderen rang op het oog gehouden, en het is haar streven geweest om bij het bepalen van het bedrag der pensioenen voor de verschillende rangen en graden eene billijke evenredigheid in acht te nemen.

Had de Regering intusschen gemeend, dat de militairen beneden den rang van officier slechts 30 dienstjaren behoefden te vervullen om op het pensioen ter zake van langdurige dienst aanspraak te kunnen maken, zij zou in billijkheid ook het bedrag hunner pensioenen lager dan thans voor hen is bepaald, hebben behooren voor te dragen.

En dit zou niet alleen billijk zijn geweest met het oog op de schatkist, ook de evenredigheid, waarvan hierboven gewaagd is, ware niet, gelijk thans het geval is, verbroken geworden.

Zoo als nu toch de wet ligt. bekomt bijv. de adjudant-onder-officier, die twaalf jaren zijnen graad heeft bekleed, bij zijne op-pensioen-stelling *f* 10 per dienstjaar, dat is slechts *f* 2.50 per jaar minder dan de 2de luitenants, aan wien een propotioneel pensioen wordt toegekend; terwijl hij in hetzelfde geval onder de werking van het reglement van 1837, slechts de helft van dat bedrag of *f* 5 per jaar verkregen zou hebben, tegen *f* 8.75, welke aan den 2den luitenant zou zijn toegekend.

Een ander en sterker voorbeeld is, dat de fortificatie-opzigter van de 1ste klasse thans *f* 14.16 per dienstjaar bekomt, terwijl aan den 2den luitenant, hooger in rang, slechts *f* 12,50 wordt verleend.

Uit deze cijfers blijkt alzoo dat door het terugbrengen van het cijfer van 40 op 30 jaren, als langdurige dienst voor den onderofficier en soldaat gevorderd, de œconomie der wet, ten aanzien van het bedrag der pensioenen, verbroken is.

Nu zijn er twee wegen open om deze te herstellen, óf vermindering van het bedrag der pensioenen op staat B aangewezen, óf terugkeering tot het primitive voorstel van wet, ten aanzien van hetgeen voor den militair beneden den rang van officier onder langdurige dienst behoort te worden verstaan.

Het eerste zou de Regering verkeerd achten, omdat in het algemeen het bedrag der pensioenen voor deze klasse van militairen toch inderdaad, als vaak eenig middel tot levensonderhoud, niet te hoog kan worden gerekend; maar, na ook onder de werking der wet de vroeger verkregen ondervinding te hebben bevestigd gezien, dat het niet onder de zeldzaamheden behoort, dat een diensttijd van 40 jaren bij eenen 55jarigen ouderdom ook door deze klasse van militairen wordt vervuld, heeft de Regering het van haren pligt geacht, in dit opzigt terug te komen op het primitive voorstel van wet tot regeling der militaire pensioenen, en tot dat einde de wets-voordragt op te maken, welke zij de eer heeft hierbij aan te bieden en waarvan de §§ *a*, *b*, *c*, *d* en *e* van art. 1 de wijzigingen bevatten, welke daartoe in de wetten van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* no. 129), en van den 9den December daaraanvolgende (*Staatsblad* no. 151), gevorderd worden.

Behalve dat punt zijn nog andere kleine wijzigingen, rakende het pensioen, voorgedragen.

De Minister van Oorlog
Bon. FORSTNER VAN DAMBENOY.

's Gravenhage, 23 April.

Z. M. heeft den heer R. J. Keun, kanselier bij het consulaat-generaal te Smyrna, benoemd tot 1sten tolk bij Zr. Ms. legatie te Konstantinopel, en directeur der consulaire zaken; aan den 2den tolk bij die legatie, jhr. D. Testa, is de titel opgedragen van kanselier; voorts is benoemd tot consul te Smyrna, de heer R. J. van Lennep, tot hiertoe vice-consul aldaar; en eervol ontslag verleend aan den heer J. Malcozzi, als 2den tolk bij het consulaat-generaal te Smyrna, met vergunning om den titel te blijven voeren van honorair tolk; — en aan den heer J. Cormasi, als leerling-tolk bij dat consulaat-generaal, onder toekenning van wachtgeld.

Z. M. heeft den luitenant-ter-zee der 1ste kl. R. W. Besier, thans met verlof in Oost-Indië, op verzoek, eervol uit 's rijks zeedienst ontslagen, met ingang van den eersten dag der maand, volgende op die, waarop het besluit ter zijner kennis zal zijn gebragt.

Z. M. heeft 1o. den 2den luit. A. W. de Haas, van het 3de regement dragonders, in zijnen rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der cavallerie in Oost-Indië; 2o. den 2den luit. W. G. K. A. van Overveldt, bestemd voor het wapen der cavallerie in Oost-Indië; thans à la suite van het koloniaal werfdepôt, in zijnen rang en ancienniteit overgeplaatst bij het wapen der cavallerie hier te lande, en wel bij het 3de regement der dragonders.

Men verzekert, zegt de *Indépendance Belge*, dat de Belgische regering met de Nederlandsche een tractaat aangegaan heeft gelijk aan dat, hetwelk onlangs tusschen de Vereenigde Staten en laatstgemeld Koninkrijk is gesloten: Voortaan zal België, krachtens dit tractaat, een consul hebben in de Nederlandsche O. I. bezittingen.

Uit Leijden wordt ons onder dagteekening van 22 April gemeld: Heden werd op eene plegtige wijze de nieuwe bewaarschool voor haveloze kinderen in het oostelijk gedeelte der stad geopend in de voormalige stadsschool aan het einde der Groenestijger. Deze plegtigheid werd bijgewoond door Z. K. H. den Prins van Oranje en HD. Gouverneur Jhr. de Casembroodt, benevens door eene commissie uit het Gemeentebestuur, den heer Officier van Justitie bij de Arrondissements Regtbank en verdere genoodigden, die vrijwillig tot de oprigting dezer school hadden bijgedragen. Dr. A. Rutgers van der Loeff voerde daarbij het woord en betoogde het nut van zulke inrigtingen, in verband met de behoefte aan zedelijke en ligchamelijke ontwikkeling der mindere volksklassen, besluitende met dankzegging aan de Regering voor den afstand van het stedelijk gebouw en aan de begunstigers der inrigting voor de geschonken bijdragen.

* Naar men verneemt, zal de Koning morgen het Loo verlaten. Z. M. wordt tegen vier ure in de residentie terug verwacht.

* Naar men verneemt, hebben HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik aan den heer F. Waanders, verdienstelijk lithograaf alhier, eene prachtige doekspeld doen toekomen, wegens het vervaardigen van HD. welgelijkende portretten, waarvan HD. de opdragt hadden aangenomen.

* De heer Baron de Selsal, Minister van Z. M. den Koning van Portugal bij het Nederl. Hof, is, na aan de Koninklijke familie bezoeken te hebben gebragt, gister naar Brussel teruggekeerd.

* De Graaf von Königsmarck, minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Nederl. hof, is voor eenen bepaalden tijd uit deze residentie naar Berlijn vertrokken om deel te nemen aan de zittingen van de Eerste Kamer daar te lande.

* In deze residentie is aangekomen de Graaf von Königsmarck luitenant bij het regement kurassiers (Napoleon), die eenigen tijd bij de Pruissische legatie zal gedetacheerd zijn.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de ridder Brunet, consul-generaal van Rusland voor Nederland.

* Naar men verneemt zal de graaf Siewers, 1ste secretaris van legatie bij het Russische gezantschap, zich morgen naar Petersburg begeven.

* Heden heeft aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de aanbesteding plaats gehad tot het doen der noodige herstelling en het onderhouden van al de werken, behoorende tot den Haarlemmermeerpolder, van den 1 Mei 1855 tot en met den 31 December 1855; dat werk is aangenomen door den heer J. C. van Berkum te Utrecht, voor de som van *f* 24,800; zijnde dit de laatste aanbesteding, die van wege de commissie tot droogmaking van het Haarlemmermeer, zal plaats hebben, als zullende die dan in handen van particulieren zijn overgegaan.

* Heden zijn voor het Prov. Geregtshof van Zuid-Holland de pleidooijen voortgezet in de bekende zaak van het gaz-contract hier ter stede. De heer Mr. G. M. van der Linden heeft namens de appellante, de firma Laurenceau te Parijs geantwoord op hetgeen in de vorige zitting door Mr. L. Metman namens den geïntimeerde, den heer J. B. Maxwils, tegen dat contract en tot handhaving van het vonnis der regtbank alhier, waarbij hetzelve is vernietigd, was aangevoerd. Heden over acht dagen worden de pleidooijen voortgezet en zal alsdan de heer Metman repliceren.

* Herdacht de Wel Eerw. zeer gel. heer *Ds. Huijdecoper* den voorgaanden Zondag met zijne betrekkingen zijne 25 jarige echtvereeniging, gisteren avond werd door Z. W. Eerw. in *de Grootekerk* evenzeer op plegtige en godsdienstige wijze herdacht zijne 25 jarige Evangeliedienst als leeraar, waarvan hij meer dan een derde in de *'s Gravenhaagsche* Gemeente met liefde had mogen doorbrengen. Z. W. Eerw. dankte God daarvoor met warmte; en koos bij deze gelegenheid denzelfden tekst, welke Z. W. Eerw. vóór 25 jaren bij de aanvaarding van zijn leeraarsambt tot grondslag zijner rede had genomen, en wel naar de woorden uit Handelingen I vs. 22*b*. »*In welken hij van ons opgenomen is, één derzelve met ons getuige worde van zijne opstanding.*« Hij ontwikkelde die woorden met de hem zoo eigene welsprekendheid en vestigde de aandacht der Gemeente ten slotte op zijnen afgeloopen werkking, verbond zich met vernieuwing in dit nieuwe tijdvak aan de Gemeente, die hem zoo dierbaar is; en waarvan hij nog in de laatst verloopene dagen zoo vele blijken van hartelijke belangstelling had mogen ondervinden, die hem en de zijnen diep hadden getroffen. Hij zoude ongehinderd de rigting blijven volgen, die hij gemoedelijk had gevolgd, hoe die ook beoordeeld mogt worden. De opkomst der Gemeente was zeer aanzienlijk. Alle vereenigden zich in de dankzegging voor het genoten voorregt met hunnen leeraar, en smeekten met hem den zegen af, dat Z. W. Eerw. nog lang gesterkt moge worden voor de Gemeente, aan wie hij zoo naauw verknocht is. Deze dienst werd aangevangen met het zingen uit Ps. 33 vs. 11 tusschenzang Gez. 142 vs. 3, 4. en nazang Gez. 43 vs. 6.

* Men verneemt, dat de tooneelvoorstelling, welke jl. Woensdag avond door eenige leden der Typographische Vereeniging: *door Eendragt 't zaam verbonden*, ten voordeele der noodlijdenden bij den watersnood gegeven werd zuiver heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 194.27, welke aan de algemeene commissie zal worden toegezonden. Werd de verwachting, welke het gezelschap zich van deze voorstelling beloofde, niet te leur gesteld, voorwaar groot mag men deze bijdrage noemen, wanneer men in aanmer-

king neemt, dat reeds door vele rijkelijk in den nood der ongelukkigen was voorzien. De talrijke opkomst van een aanzienlijk publiek heeft dan ook bewezen, dat deze Vereeniging in hare pogingen, om in den nood van ongelukkigen te voorzien, altijd ruime ondersteuning vindt.

De heer Bockum-Dolffs, schrijver van *de Urania*, zal Donderdag e. k. vóór zijn vertrek naar Londen eene afscheids-soirée geven in eene der groote zalen dezer stad. Het programma dezer soirée zullen wij in ons volgend nommer mededeelen.

* De gezamenlijke melkverkoopers alhier hebben bekend gemaakt, dat de steeds toenemende verhooging der marktprijzen van boter en kaas en de daaruit ontstane duurte der melk bij de landlieden, hen in de onmogelijkheid stellen de zuivere en onvervalschte melk minder dan *zes cents* per Nederl. kan voor het aanstaande zomersaizoen te verkoopen.

Bij de herstemming voor de verkiezing van een hoofdingeland-plaatsvervanger van het hoogheemraadschap Delfland, op 18 dezer, in het 3de district, hoofdplaats, gehouden, is als zoodanig benoemd de heer P. K. Drossaert te Vlaardingen.

Dezer dagen is te Montpellier overleden Mme. Miro-Camoin later door een tweede huwelijk Mme. Didot, die gedurende geruimen tijd de betrekking van eerste zangeres aan den Franschen Schouwburg te 's Gravenhage en elders heeft bekleed. Nog in 1854 was zij als zoodanig verbonden aan den schouwburg te Brussel.

De gewone jaarlijksche wedrennen en harddraverijen der Lariner Hoogte Societeit zullen worden gehouden op Zaturdag den 14den Julij a. s.

Door den Gemeenteraad te Gouda is tot leeraar in de Nederduitsche taal- en letterkunde aan het Gymnasium aldaar, benoemd de heer W. J. A. Huberts, te Leiden.

Naar wij vernemen zal eerstdaags het besluit eener belangrijke mutatie bij het wapen der artillerie in de *Staats Ct.* verschijnen. Onder anderen zouden daarbij de generaals Steenberghe en Heidenreich en de kolonel Brade gepensioneerd zijn. De kolonel Coehoorn zou tot gen.-majoor, de luit.-kolonel van Meurs tot kolonel zijn bevorderd, de laatste met behoud zijner tegenwoordige betrekking van directeur bij de stapel- en constructie-magazijnen te Delft.

Men meldt uit Luxemburg, dat de komst van Z. M. den Koning aldaar officieel tegen den 16 Mei ek. is aangekondigd. Z. K. H. Prins Hendrik zal zich eenige dagen vroeger derwaarts begeven. Er worden tot de ontvangst des Konings groote toebereidselen gemaakt.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood ontvangen:

1o. *zestig gulden*, zijnde de netto opbrengst van een door den heer J. C. L. van Honstede, adjunct-commies bij het Ministerie voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz. vervaardigd dichtstukje, getiteld: « de Koning roept, »

2o. *Honderd vijf en twintig gulden* van den directeur der Nederlandsche stoomboot-maatschappij te Rotterdam, namens de firma Mather, Ledward & Comp., ijzer-fabrijken te Liverpool, als een bewijs hunner deelneming in de ramp. die Nederland door den watersnood getroffen heeft.

3o. *Vijf en twintig gulden* overgemaakt door het bestuur van het schilderkundig genootschap. *Pulchri Studio*, te 's Gravenhage, zijnde eene gift van eene dame, door welke de prijs no. 1 schilderij van den heer Louis Meijer, in de door het genootschap gehouden verloting is getrokken.

Met den 1sten Mei aanstaande worden de kantoren van den Rijkstelegraaf te Culenborg, Deventer en Meppel voor de binnen en buitenlandsche dienst geopend.

De kosten der regtstreeksche verzending naar Belgie, Denemarken, Frankrijk, Italie, Spanje, Zweden en Zwitserland, zijn voor Culenborg gelijk aan de vroeger voor Breda bekend gemaakte, terwijl voor Deventer en Meppel de tariven van het kantoor Zwolle worden gevolgd.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur, is door de onderzeesche verbinding tusschen Spezia en de eilanden Corsica en Sardinie, de telegraafische gemeenschap tusschen die eilanden en het vasteland geregeld, en zijn mitsdien de telegraafkantoren te Ajaccio Bastia, Bonifacio op Corsica, en Cagliari, Oristano, Sassari en Tempio op Sardinie, sedert den 15den dezer, met de Nederlandsche kantoren in verbinding gesteld. Voorts zijn in Sardinie nog telegraaf-kantoren geopend te Intra, Oleggio en Savona.

* Z. M. de Koning der Belgen heeft den ridder du Bois, secretaris van legatie van Z. M. den Koning der Nederlanden, benoemd tot officier der Leopolds-orde.

Volgens de *Neue Preusische Zeitung* is de *Königl. Niederländische Staatsminister und Gesandte in Ausserordentlicher Mission Rochussen*, uit 's Gravenhage, te Berlijn aangekomen,

In onderscheidene andere buitenlandsche dagbladen vonden wij dit berigt overgenomen.

De minister van staat, Rochussen, aan wien men buiten 's lands ten onregte den naam van buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister toedicht, schijnt inderdaad te Berlijn te zijn aangekomen. Wij kunnen intusschen de stellige verzekering geven, dat de reis van dien heer volstrekt geen staatkundig doel heeft, dat hem door de regering geene zending hoegenaamd is opgedragen, en dat deze laatste zelfs geene kennis droeg van het voornemen des ministers om op zijne reize naar Duitschland ook in Pruissens hoofdstad te verblijven. *(H. Ct.)*

Heden zal van Harderwijk vertrekken, om den 25 dezer te embarkeren in het Nieuwe Diep, aan boord van het schip *Johanna Maria Christina*, gezagvoerder C. N. Gorter, bestemd naar Oost-Indien een detachement suppletietroepen sterk 6 officieren en 150 onder-officieren en manschappen, onder kommando van den kapitein C. E. A. Maubach, van verlof terugkeerende, medegeleiders de 2de luitenants D. F. van Cattenburg en J. G. Scharp, officier van gezondheid 3de klasse C. F. W. Hunnius, de apothekers 3de klasse G. H. Beer en F. Hekmeijer.

Te Goes is in de raadvergadering van den 19 dezer eene aanschrijving des ministers van binnl. zaken medegedeeld, houdende dat het meermalen gemeld besluit tot weigering van afschrijving voor hoofdelijken omslag, aan een lid der regtbank den minister is voorgekomen strijdig te zijn met art. 345 der gemeentewet, met uitnoodiging dat besluit in te trekken, daar het anders aan Z. M. zal worden voorgedragen.

Op voorstel van een der raadsleden is met algemeene stemmen besloten bij het besluit te volharden, te meer, daar bij eene beslissing van den Koning op dat punt, blijken zal in hoe ver een besluit, als waarvan sprake is, in de termen valt om vernietigd te kunnen worden, waaromtrent de art. 141 en 142 der grondwet, 143 en volg. der provinciale wet en 194 en volg. der gemeentewet, twijfel overlaten.

Wij lezen in de *Indiër* de volgende berigten:

Wij vernemen, dat het nieuwe reglement voor het civiel weduwen- en weezen-fonds in Indie veel misnoegen baart. Trouwens dit is niet te verwonderen, wanneer de deelgeregtigden dat nieuwe reglement geanaliseerd hebben, gelijk de *Indiër* in zijne vroegere nummers.

Te Batavia heeft zich eene commissie gevormd, belast met het opstellen van een adres aan den Koning, waarin de talrijke grieven tegen dat reglement worden uiteengezet. Tot die commissie moeten o. a. behooren Mr. van Hemert, advocaat, van Hemert, raadsheer, en Eekhout, advocaat-generaal bij het hoog-geregtshof, terwijl aan den laatste het stellen der petitie is opgedragen.

— De heer Wijnmalen te Banjermassing, die aan het hoofd staat van de onderneming tot ontginning van steenkolenmijnen, had reeds 40 vrijwillige arbeiders (Daijakkers) en nog ± 300 zouden zich vrijwillig hebben aangeboden. Het plaatselijk bestuur zoude echter vreezen, dat de onderneming *mislukken* moest door gebrek aan werkvolk.

— Door het creëren van eene nieuwe residentie uit de afdeeling Probolingo en het pensioneren van den resident van Pasoeroewan, Varkevisser, zouden eenige promotien en veranderingen bij het gewestelijk bestuur plaats vinden.

Van der Poel, resident van Bezoeki, tot resident van Probolingo; Nieuwenhuizen, adsissent-resident van Probolingo, resident van Bezoeki; Steinmetz, res. der Preanger Regentschappen, res. van Pasoeroewan en O. van Rees, inspecteur van finantien, resident der Preanger Regentschappen, die bij elkander blijven, hoe wenschelijk en voordeelig het ook zijn mag van Tjandjoer, Bandong en Sumadang afzonderlijke residentien te vormen, wenschelijker en voordeeliger nog, dan het maken van Probolingo tot eene afzonderlijke residentie, hetgeen wij echter ook voor zeer doelmatig houden.

— De raad van Indie heeft aan den gouverneur-generaal het voorstel gedaan, het jaarlijksch verslag over de cultures te doen *drukken*.

— De gepensioneerde kolonel Buschkens, waarnemend resident van Souracarta, zoude zich bij het publiek van Solo zeer onbemind gemaakt hebben, en daarom eerdaags op zijne lauweren gaan rusten.

Het Geregtshof te Suriname wees in den loop des jaars 165 burgerlijke en 14 vonnissen in strafzaken, het collegie van kleine zaken gaf 278 burgerlijke vonnissen en 60 in strafzaken. Het getal burgerlijke proceduren was ruim twee maal zoo groot als in 1852.

Aan de weeskamers kwamen 119 onbeheerde boedels, waarvan 103 desolaat; 376 pupillen stonden op ultimo 1853 onder verkenbare voogdij van den weesmeester.

De twee gevangenissen op Nieuw-Amsterdam en Zeelandia, te zamen, werden achtereenvolgens door 607 arrestanten bewoond, waarvan 70 op ultimo 1853 aanwezig.

De Regtbank te Curaçao deed 16 gewone en 15 kleine zaken af, en 16 strafzaken, waarvan geen enkele wegens diefstal; die te St. Martin 10 gewone en 8 kleine burgerlijke zaken, en 26 strafzaken, waarvan 21 wegens politieovertreding; die te St. Eustatius, 4 kleine burgerlijke zaken. de gedelegeerde Regtbank te Saba 1 burgerlijke zaak en 3 strafzaken; in hechtenis waren geweest in den loop van 1853 te Curaçao 15, waarvan op ultimo 1853 in de gevangenis 7; te St. Martin 76, waarvan niemand op ultimo 1853; te St Eustatius 2. Te Saba wordt noopens de wees- en boedelkamers wel de finantiële staat, maar niet het getal boedels en weezen opgegeven. Van de geregtelijke statistiek van Aruba blijkt uit het verslag niets.

Hoorn 22 April. In het huis van correctie alhier hebben een getal van 70 gevangenen, bij de gratie, die Z. M. onze Koning jaarlijks verleend, meer of min vermindering van strafttijd verkregen; velen hebben zes maanden, doch de meesten drie maanden vermindering gekregen; één onder hen werd geheel op vrije voeten gesteld, die nu in den besten tijd van het jaar, om werk te vinden, aan de zijnen terug gegeven is. Het is te hopen, dat die gunst van invloed [...] zijn op zijn volgend levensgedrag.

Utrecht, 22 April. Gisteren overleed alhier een on[...] meest geachte oud-marine-officieren, den vice-admi[...] J. C. Koopman, lid van het Hoog Militair geregtsho[...] adjudant van Z. M. in buitengewone dienst, kommand[...] van de Militaire Willemsorde en van den Nederl. Leeu[...] grootkruis van de orde van de Eikenkroon, begiftigd m[...] het metalen kruis, de medaille voor de citadel van An[...]werpen, en met het teeken van 35jarige trouwe dien[...] Vooral bij de verdediging van de citadel van Antwerp[...] maakte Koopman, als kommandant der zeemagt op [...] Schelde zich verdienstelijk.

Later was hij bijzonder nuttig als gouverneur der Ko[...] Akademie voor de opleiding van Adelborsten te Mede[...]blik, waar hij zich de achting en liefde verwierf van [...] vele jeugdige toekomstige zeelieden, die aan zijne va[...] zorg waren toevertrouwd. — In de laatste jaren m[...] onze stad hem onder hare edele burgers tellen en re[...] spoedig had men er den wijzen, rondborstigen zeeman [...] gekregen. — Land en stad zullen treuren over het ver[...] van zulk een eerwaardigen grijsaard, gelijk de Marine [...] in geheugenis zal houden den man, die een harer sieraden is geweest. *(U. C.)*

Eerste Huwelijks-afkondiging

Zondag, 22 April 1855.

Mr. Jacob Leonard de Bruijn Kops, 32 j., met Arnol[...] Wilhelmina Stratenus, 21 j. — Guillaume Henri van den To[...] 32 j., wedr. van Jeanne Henriette de Lussanet de la Sa[...]niere, met Elisabeth Jacoba Bisschop, 33 j. — Willem [...]derik Bauer, 35 j., met Isabella Catharina Eute van Gils, [...] j. — Johannes Gregorius Ritter, 34 j., met Wilhelmina [...]setta Toule, 23 j. — Willem van Straaten, 25 j., met Pe[...]nella van den Hoogenband, 23 j. — Jacob Johannes Urs[...] van Dorsten, 26 j., met Carolina Bekker, 34 j. — Wil[...] Frederik Letterie, 24 j., met Maria Catharina Jansen, 2[...] — Johannes Aarts, 34 j., met Antonia Adriana Stijger, [...] — Albertus Jacobus Bachofner, 29 j., met Henriette Wil[...]mina Egger, 25 j. — Frederik Karel van Bijlevelt, 32 j., [...] Helena Beck, 27 j. — Josephus Hofman, 34 j., met Pie[...]nella Maria Groenewegen, 30 j. — Gerrit Jonker, 41 j., [...] Johanna Bruins, 37 j. — Gerrit Hendrik van der Waa[...] 32 j., met Evertje de Weerd, 38 j. — Franciscus Cor[...] Smits, 23 j., met Jacoba Johanna Gerbers, 21 j. — Jac[...] Adrianus Kies, 24 j., met Cornelia van Noort, 25 j. — [...]gelbertus Wilhelmus Bohemen, 25 j., met Helena Brocze, [...] j. — Evert Hendrik Versteeg, bijna 23 j., met Maria [...]lina van Putten, 27 j. — Huibertus van der Meer, 2[...] met Jannigje Tanner, 38 j. — Hendrik Michel Lem, 8[...] met Dirkje van Nifterik, 29 j. — Reinier Beeuwkes, 2[...] met Roelofje Scharing, 32 j. — Frederik Muller, 32 j., [...] van Johanna Maria van den Brink, met Elisabeth Töni[...] j., wed. van Gerardus van der Spek. — Nicolaas Joh[...] Nuijen, 34 j., wedr. van Johanna Maria Hermina Clemen[...] met Petronella van den Acker, 34 j. — Martinus Joh[...] van Rijn, 24 j., met Petronella Johanna Doedeijns, 28 j[...] — Adrianus Sakkee, 31 j., met Elisabeth van der Pol, [...] — Petrus Hendrik Lensen, 27 j., wedr. van Johanna W[...]mina Antonia van der Einde, met Wilhelmina Stokkers, [...] — Carolus Cornelus Donker, 31 j., met Hendrica Gim[...] 22 j. — Pieter de Zoete, 39 j., wedr. van Maria Pronk, [...] Cornelia Tuit, 36 j., wed. van Klaar Johannes Kuijpe[...] Andries van Halst, 27 j, met Petronella Jeseer, 31 [...] Jacobus Cornelis van der Kooij, 28 j., met Elisabeth va[...] Valk, 26 j. — Johannes Anthonius Verspeek, 40 j. [...] van Anna Barbara Plyhuis, met Catherine Bulhoff, 46 [...] Christoffel Aalst, 35 j.; gescheiden echtgenoot van Anna [...]huis, met Anna Elisabeth Johanna Kleijmans, 31 j. — Jo[...]nes Jonk, 25 j., met Catharina Jacoba Helena van der [...] 32 j. — Pieter Wilhelmus Baaije, 27 j.; met Ernestina [...]derika Binquebanc, 26 j. — Hermanus Gerardus Wijnants [...] j.; Wedr. van Barbara Jorissen, met Hendrina Vlasboom, [...] Garrard Zeger Antonie de Jongh van Arkel, 34 j.; met [...]riet Louisa Sophia Julia Gevers Leuven, 24 j. — Jan [...] Pos, 32 j.; met Maria Michout, 24 j. — Henderik Me[...] 33 j.; met Anna Catharina Penders, 28 j.

226ste Nederandsche Staats-Loterij
1e LIJST. 2e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 9937 *f* 20000; 7205 *f* 1250; 1512 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten

AMSTERDAM, 23 April 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61 13/16 7/8			
Dito Certificat.	3	73 7/8 15/16	*Hope* 1798/1816	5	101[...]
Dito Dito.	4	90 1/2 9/16 1/2	Dito 1828/1829	5	100[...]
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	82[...]
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	76½[...]
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	75[...]
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	81[...]
D° *Rotschild*	2½	50	Dito 1854	5	
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18 3/16	Obligatiën	4	69[...]
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		61[...]
D° Binnenl. o/m.	3	31 1/8	Metaliek	5	78[...]
Bew. Sp. Com.		5 3/16 1/4	Dito bet. Amst.	5	66[...]
Amort. Schuld.			Dito Nation.	5	81[...]
Portugal.			Dito 1847	2½	8[...]
Londen nieuwe.	3	37 5/8	Dito 1851/1852	2½	49[...]
Dito uitgest.	4				

Mexic., te Lond. 3 pct. 19 13/16, 15/16; dito Onb. [...] Ecuad. 3, 1/16.

Over het geheel was de markt heden tengevolge van [...] orders op de lagere buitenl. noteeringen zeer ongunstig [...] Inzonderheid wat betreft Oostenrijksche fondsen.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Graven[hage].